

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobkyně: **J. S.**, zast. JUDr. Drahoslavou Zbořilovou, advokátkou, se sídlem Jungmannova 5, Praha 1, proti žalovanému: **Magistrát hlavního města Prahy**, se sídlem Mariánské náměstí 2, Praha 1, za účasti osob zúčastněných na řízení: I) Mgr. A. N., II) Ing. S. G., v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 22. 11. 2012, č. j. 6 Ca 376/2008 - 44,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Osoby zúčastněné na řízení **n e m a j í** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 31. 3. 2004, č. j. Výst.: 300/D 157 Bř/04-Pc, Úřad městské části Praha 6 (dále jen „stavební úřad“) vydal stavebníkovi Mgr. A. N. povolení k umístění přístavby objektu č. p. 157 v katastrálním území B. a stanovil závazné podmínky pro umístění stavby. Současně vydal stavební povolení k provedení stavebních úprav objektu č. p. 157.

Na základě podání žalobkyně ze dne 3. 4. 2005 provedl stavební úřad místní šetření a dne 21. 7. 2005 zahájil řízení ve věci odstranění nepovolených stavebních úprav objektu č. p. 157 v katastrálním území B. spočívajících v přesahu střechy rodinného domu a přístavby nad pozemek parc. č. 2920 a změně umístění přístavby.

Stavební úřad rozhodnutím ze dne 24. 6. 2008, č. j. MCP6 018658/2008, dodatečně povolil stavebníkovi Mgr. A. N. přístavbu na pozemku parc. č. 2921 v katastrálním území B. a stavební úpravy podkroví rodinného domu č. p. 157 v katastrálním území B., B. 269, Praha 6

(výrok I.); stavba obsahuje přístavbu schodiště a dispoziční změny v podkroví (předsín, dvě koupelny s WC, kuchyň, dva pokoje a ložnici). Současně stavebníkovi nařídil odstranění přesahu střechy domu č. p. 157 a přesahu střechy dodatečně povolené přístavby nad sousedním pozemkem parc. č. 2920, který dosahuje až 400 mm, a následnou úpravu střechy (výrok II.). Stavební úřad dále vydal souhlas s užíváním přístavby na pozemku parc. č. 2921 a stavebních úprav podkroví rodinného domu č. p. 157 (výrok III.). Stavební úřad rovněž rozhodl o námitkách žalobkyně: vyhověl jejímu požadavku na odstranění přesahu střechy a požadavku na doplnění projektové dokumentace o výkresy východního a jižního pohledu a o dokumentaci profesí (kanalizace, vodovod, elektroinstalace, vytápění); nevyhověl její námitce ve věci odstranění přesahu kouřovodu, odstranění stávajících oken (300 x 400 mm, 600 x 1200 mm) na východní fasádě domu v úrovni přízemí a podkroví, ani požadavkům na další doplnění projektové dokumentace a technických zpráv.

Na základě odvolání podaného žalobkyní žalovaný rozhodnutím ze dne 27. 10. 2008, č. j. S-MHMP 517565/2008/OST/Ja, žalovaný změnil citované rozhodnutí stavebního úřadu tak, že v prvním odstavci výroku III. text „*podle ust. § 129 odst. 4 stavebního zákona č. 183/2006 Sb.*“ nahradil textem „*podle ust. § 88 odst. 1 písm. b) zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů*“; v ostatním ponechal rozhodnutí stavebního úřadu beze změny.

V odůvodnění svého rozhodnutí žalovaný předeslal, že řízení o odstranění stavby bylo zahájeno v roce 2005, tj. za účinnosti zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), a zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), a dokončí se podle těchto předpisů. Žalovaný zdůraznil, že stavební úpravy domu č. p. 157 byly povoleny rozhodnutím stavebního úřadu ze dne 31. 3. 2004, č. j. Výst.: 300/D 157 Bř/04-Pc, které nabylo právní moci dne 30. 4. 2004. Řízení o přezkoumání tohoto rozhodnutí mimo odvolací řízení žalovaný zastavil rozhodnutím ze dne 30. 1. 2006, č. j. MHMP-224993/2005/OST/He/Ja; odvolání proti rozhodnutí o zastavení řízení Ministerstvo pro místní rozvoj zamítlo rozhodnutím ze dne 2. 10. 2006, č. j. 12366/2006-83/O-881/06, a napadené rozhodnutí potvrdilo. Žalovaný podotkl, že okno na hranici pozemku je v přízemí předmětného domu zhruba od roku 1949 a realizace dalšího okna v podkroví [povolená v rozporu s vyhláškou hlavního města Prahy č. 26/1999, o obecných technických požadavcích na výstavbu v hlavním městě Praze (dále jen „OTPP“)] daný stav zásadním způsobem nemění. Požadavku stěžovatelky na odstranění cca 60 let povoleného okna, byť bylo zřízeno ve štitové zdi na hranici pozemku, nelze vyhovět. Skutečnost, že prostor osvětlovaný tímto oknem je určen k jinému než původně povolenému účelu, nemůže mít na existenci okna vliv. Nelze vyhovět ani požadavku na odstranění kouřovodu, který byl pravomocně povolen. Stavebník byl podle pravomocného stavebního povolení oprávněn vybourat ve štitové zdi otvor pro osazení okna o rozměrech 800 x 1300 mm; provedení menšího okna (600 x 1200 mm) představuje drobnou změnu, která nemohla zasáhnout do práv stěžovatelky. K otázce „*statického měření přístavby*“ žalovaný konstatoval, že stavba byla staticky posouzena, a poukázal na vyjádření Ing. J. K., autorizovaného inženýra pro pozemní stavby, ohledně skutečného provedení stavby a na protokol z místního šetření, podle kterého byla nosná stěna schodiště vybudována zcela nově. Žalovaný shledal, že stavebník předložil doplněnou dokumentaci z roku 2008, se kterou se účastníci řízení mohli seznámit a která odstranila nedostatky vyčtené v předchozím zrušujícím rozhodnutí. Stavební úřad rovněž upřesnil rozsah dodatečně povolovaných změn stavby, čímž odstranil nedostatky svého předchozího rozhodnutí. Žalovaný neshledal odvolání důvodným, změnil však část výroku, kterou byl vysloven souhlas s užíváním přístavby a stavebních úprav, neboť stavební úřad v tomto výroku nesprávně užil stavební zákon z roku 2006.

Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 22. 11. 2012, č. j. 6 Ca 376/2008 - 44, žalobu proti rozhodnutí stavebního úřadu ze dne 31. 3. 2004, č. j. Výst.: 300/D 157 Bř/04-Pc, odmítl a žalobu proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 10. 2008, č. j. S-MHMP 517565/2008/OST/Ja,

pokračování

zamítl. V odůvodnění soud uvedl, že žaloba proti rozhodnutí stavebního úřadu ze dne 31. 3. 2004, č. j. Výst.: 300/D 157 Bř/04-Pc, je nepřijatelná, neboť žalobkyně ve vztahu k tomuto rozhodnutí namítala pouze nicotnost, aniž námitku nicotnosti vznesla v řádných opravných prostředcích nebo v podnětu k zahájení řízení o přezkoumání rozhodnutí mimo odvolací řízení. Žalobu proti rozhodnutí žalovaného shledal soud nedůvodnou. Předdeslal, že předmětem řízení o odstranění stavby mohla být pouze otázka, které stavební úpravy byly provedeny bez stavebního povolení či v rozporu s ním a zda je možno tyto stavební úpravy dodatečně povolit. Soud shledal, že stavební otvory ve zdi přilehlé k hranici pozemku žalobkyně byly zřízeny dílem již v roce 1949 (okno v přízemí) na základě tehdy vydaného správního aktu a dílem na základě pravomocného rozhodnutí o povolení stavby ze dne 31. 3. 2004 (okno v podkroví a vyústění kouřovodu, resp. celé technické řešení odvodu spalin z nově instalovaného kotle). Umístění těchto stavebních otvorů je sice v rozporu s čl. 8 odst. 6 OTTP, ale projektová dokumentace, jež toto řešení obsahuje, se stala podkladem pro vydání stavebního povolení, které nebylo nikdy zrušeno. Jediným rozhodným hlediskem pro posuzování stavby podle § 88 odst. 1 písm. b) stavebního zákona je její soulad s vydaným stavebním povolením, přičemž uvedené stavební otvory byly zřízeny v souladu se stavebním povolením. Pokud bylo v podkroví osazeno okno o něco menší, než bylo uvedeno v projektové dokumentaci, jde o marginální rozpor se stavebním povolením a odstranění příslušné stavební úpravy (tedy zazdění okna) by bylo zjevně nepřiměřeným opatřením zvláště při vědomí, že stavebním povolením bylo povoleno zřízení stavebního otvoru většího. Námitky žalobkyně, že tyto stavební otvory a technické řešení vyústění odvodu spalin neodpovídají požadavkům vymezeným v příslušných člancích OTTP, nebyly proto z hlediska předmětu řízení relevantní. K pochybnostem žalobkyně o statické přístavby soud uvedl, že vyjádření žalobkyně bylo formulováno jako domněnka, přičemž při místním šetření bylo konstatováno, že celá nosná zeď schodiště byla vystavěna nová. Podle vyjádření Ing. J. K., autorizovaného inženýra pro pozemní stavby, ze dne 19. 1. 2007 provedená přístavba odolá obvyklým zatížením a vlivům. S ohledem na oprávnění a odbornost autorizovaného inženýra bylo toto stanovisko dostatečným podkladem pro závěr o souladu stavby s požadavky podle čl. 15 odst. 1 písm. a) OTTP; pořizování znaleckého posudku z oboru statiky a dynamiky staveb by tudíž bylo zjevně nadbytečné. K námitce, že žalovaný o odvolání řádně nerozhodl, soud odkázal na § 59 správního řádu, a podotkl, že shledal-li žalovaný jiné důvody pro změnu napadeného rozhodnutí, než byly vymezeny odvolacími námitkami, správně napadené rozhodnutí změnil, aniž současně ve výroku vyslovoval, že odvolání nebylo důvodné. Jednotlivými odvolacími námitkami se poté žalovaný podrobně zabýval v odůvodnění svého rozhodnutí. S ohledem na tyto skutečnosti soud žalobu podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zamítl.

Proti tomuto rozsudku podala žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) včas kasační stížnost. Namítala, že všechna rozhodnutí soudů i správních orgánů se shodují na tom, že rozhodnutí stavebního úřadu ze dne 31. 3. 2004, č. j. Výst.: 300/D 157 Bř/04-Pc, bylo vydáno v rozporu se zákonem. K nicotnosti rozhodnutí přitom soud přihlíží z úřední povinnosti i nad rámec uplatněných důvodů. Stěžovatelka připomněla, že v průběhu řízení upozorňovala na nezákonnost uvedeného rozhodnutí; její námitka však byla odmítnuta s poukazem na stavebníka, který získal práva v dobré víře a podle nich konal. Stavebník podle stěžovatelky neprokázal, že provedenou změnu stavby je možné dodatečně povolit, resp. v rozhodnutí stavebního úřadu ze dne 24. 6. 2008 není uvedeno, jak tuto skutečnost prokázal. Stěžovatelka uvedla, že novým oknem v podkroví byl porušen zákon a došlo k zásahu do jejích vlastnických práv, neboť nemůže užívat svůj pozemek stejně jako dosud. Rozsah provedených změn, který nebylo možno posoudit pro nedostatečnou dokumentaci a nedostatečné zjištění na místě, navíc podle stěžovatelky znamená, že se jedná o novou stavbu, která byla provedena bez stavebního povolení. Stěžovatelka zpochybnila také závěr soudu, že projektová dokumentace z roku 2003 je opatřena

ověřovacím razítkem stavebního úřadu. Dále poukázala na to, že žalovaný rozhodnutím ze dne 22. 10. 2007 nejen zrušil rozhodnutí stavebního úřadu ze dne 18. 4. 2007 (jak uvedl Městský soud v Praze), ale současně věc vrátil k novému projednání a rozhodnutí. Soud se podle stěžovatelky vůbec nezabýval sdělením stavebního úřadu ze dne 20. 3. 2008, kterým bylo oznámeno, že vede řízení o odstranění stavby, a z jehož textu nevyplývá, o jaké stavební úpravy se jedná. Stěžovatelka konstatovala, že se její námitky týkaly předmětu řízení, zejména v odlišnostech skutečnosti od projektové dokumentace. Nesouhlasila ani se zjištěním Městského soudu v Praze, že celá nosná zeď byla vystavěna nová. Stěžovatelka uzavřela, že byla postupem soudu i správních orgánů zkrácena ve svých právech a navrhla, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil Městskému soudu v Praze k dalšímu řízení.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti upozornil na skutečnost, že stěžovatelka nepodala proti rozhodnutí stavebního úřadu ze dne 31. 3. 2004, č. j. Výst.: 300/D 157 Bř/04-Pc, odvolání, ač jí toto rozhodnutí bylo řádně doručeno. Podle názoru žalovaného přitom nejde o nicotné rozhodnutí. Rozhodnutím stavebního úřadu ze dne 24. 6. 2008 byly dodatečně povoleny pouze změny provedené v rozporu se stavebním povolením (přístavba schodiště, osazení menšího okna a dispoziční změny uvnitř vestavby). Zmíněnými změnami nemohlo podle žalovaného dojít k zásahu do práv stěžovatelky; přesah střechy nad její pozemek bylo nařízeno odstranit a již je odstraněn. Vlastnické právo stěžovatelky (jejího právního předchůdce) bylo omezeno realizací okna na hranici pozemků v roce 1949 a tento stav nebyl podstatně změněn. Žalovaný proto navrhl zamítnout kasační stížnost jako nedůvodnou.

Stěžovatelka v replice konstatovala, že nové okno v podkroví zhoršilo její postavení. Namítala, že správní orgány mají poskytovat ochranu vlastnického práva z moci úřední, v dané věci však namísto toho zvýhodnily stavebníka. Porušení právních předpisů nebylo zhojeno tím, že se stěžovatelka proti původnímu rozhodnutí neodvolala. Dodatečná stavební povolení podle stěžovatelky nelze vydávat na změny, které vycházejí ze stavebního povolení vydaného v rozporu s právními předpisy.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které stěžovatelka uplatnila v kasační stížnosti a replice. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti. Z obsahu kasační stížnosti je zřejmé, že ji stěžovatelka podala z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), d) a e) s. ř. s.

Podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. „[k]asační stížnost lze podat pouze z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení.“ Nesprávné právní posouzení spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní názor, popř. je sice aplikován správný právní názor, ale tento je nesprávně vyložen.

Podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. „[k]asační stížnost lze podat pouze z důvodu tvrzené nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.“

Podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. „[k]asační stížnost lze podat pouze z důvodu tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu nebo o zastavení řízení.“

Z obsahu správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil následující skutečnosti potřebné pro rozhodnutí o kasační stížnosti.

pokračování

Rozhodnutí stavebního úřadu ze dne 31. 3. 2004, č. j. Výst.: 300/D 157 Bř/04-Pc, (povolení k umístění přístavby a stavební povolení k provedení úprav objektu č. p. 157) bylo stěžovatelce doručeno dne 14. 4. 2004 a dne 30. 4. 2004 nabylo právní moci. Dne 3. 4. 2005 podala stěžovatelka podnět k přezkoumání tohoto rozhodnutí mimo odvolací řízení. Žalovaný oznámením ze dne 25. 11. 2005 zahájil řízení ve věci přezkoumání rozhodnutí stavebního úřadu ze dne 31. 3. 2004 mimo odvolací řízení, následně však toto řízení rozhodnutím ze dne 30. 1. 2006, č. j. MHMP-224993/2005/OST/He/Ja, zastavil. V odůvodnění uvedl, že byl zjištěn rozpor stavebního povolení se zákonem, zrušení rozhodnutí stavebního úřadu ze dne 31. 3. 2004 by však bylo nepřiměřeným zásahem do práv stavebníka, jichž nabyl v dobré víře a na základě kterých konal. Realizace okna v podkroví sice byla povolena v rozporu s OTPP, zásadním způsobem však nemění současný stav, kdy v přízemí předmětného domu je zhruba od roku 1949 okno na hranici pozemku.

Odvolání stěžovatelky proti rozhodnutí žalovaného o zastavení přezkumného řízení Ministerstvo pro místní rozvoj rozhodnutím ze dne 2. 10. 2006, č. j. 12366/2006-83/O-881/06, zamítlo a napadené rozhodnutí potvrdilo.

Spisová dokumentace týkající se domu č. p. 157 v katastrálním území B. dále obsahuje prohlášení ze dne 25. 11. 1949, ve kterém tehdejší vlastník domu č. p. 156, jehož současným vlastníkem je stěžovatelka, uvedl, že nemá námitek proti tomu, aby tehdejší vlastník domu č. p. 157 prorazil ze zřízené koupelny okno do jeho pozemku.

Rozhodnutím ze dne 31. 3. 2004, č. j. Výst.: 300/D 157 Bř/04-Pc, stavební úřad mimo jiné uložil stavebníkovi při provádění stavebních úprav postupovat podle projektové dokumentace ověřené úřadem. Jedná se o projekt pro stavební povolení zpracovaný projektantem I. K. v roce 2003; jednotlivé výkresy tohoto projektu obsahují doložku stavebního úřadu „Ověřeno odborem výstavby Úřadu m. č. Praha 6 ke rozhodnutí ze dne 31. března 2004 č. j. výst.: 300/D 157 Bř/04-Pc“ včetně otisku kulatého razítka a podpisu. Z předmětného projektu Nejvyšší správní soud zjistil, že v podkroví domu mělo být na východní straně (na hranici pozemku) umístěno okno o rozměrech 800 x 1300 mm a rovněž vyústění potrubí odvádějícího spaliny.

Přípisem ze dne 21. 7. 2005, č. j. 1585/D 157 Bř/05-Pc, oznámil stavební úřad účastníkům řízení, že bylo zahájeno řízení o odstranění nepovolených stavebních úprav objektu č. p. 157 v katastrálním území B. spočívajících v přesahu střechy rodinného domu a přístavby nad pozemek parc. č. 2920 a změně umístění stavby.

Podle protokolu z ústního jednání a místního šetření konaného dne 16. 8. 2005 bylo na místě zjištěno, že přístavba nad sousední pozemek nebyla provedena. Jednalo se pouze o vybourání a nové vyzdění stávající nosné zdi, která byla při rekonstrukci odkryta a byla shledána ve špatném stavu. Stavebníkovi bylo uloženo, aby změny stavby doložil dokumentací v rámci žádosti o dodatečné povolení.

Ve správním spisu je dále založeno sdělení autorizovaného inženýra pro pozemní stavby Ing. J. K. ze dne 19. 1. 2007, ve kterém se uvádí: „Po provedené prohlídce stavby dne 18. 1. 2007, lze konstatovat, že provedená přístavba, včetně realizace východní štítové stěny, je provedena tak, že nerykazuje zjevné vady ani trhliny. Je předpoklad, že splní požadovaný účel a odolá obvyklým zatížením a vlivům. ... Další statické posuzování není nutné.“

Podle zápisu z místního šetření konaného dne 8. 3. 2007 stavba již byla realizována (koncem roku 2005) a je dokončena vyjma vnější omítky východní stěny. Byl prověřen stav podkroví a konstatováno, že změny zakreslené ve výkresu půdorysu podkroví z listopadu 2005

byly provedeny. Na východní fasádě bylo zjištěno odkouření kotle cca 20 až 30 cm, okno v úrovni podkroví, okno v úrovni přízemí a přesah střechy místy až 40 cm.

Rozhodnutím ze dne 18. 4. 2007, č. j. MCP6 019844/2007, stavební úřad dodatečně povolil změnu přístavby na pozemku parc. č. 2921 v katastrálním území B. a stavebních úprav podkroví domu č. p. 157 s tím, že stavba obsahuje přístavbu rodinného domu o půdorysu 4 x 2,7 m (delší strana je při hranici s pozemkem parc. č. 2920) a dále změnu dispozice podkroví. Stavební úřad současně nařídil odstranění přesahu střechy domu a přístavby nad pozemkem parc. č. 2920 a odstranění okna v úrovni podkroví jeho zazděním. Toto rozhodnutí žalovaný rozhodnutím ze dne 22. 10. 2007, č. j. S-MHMP 269378/2007/OST/He/Ja, zrušil a věc vrátil stavebnímu úřadu k novému projednání a rozhodnutí.

Stavební úřad poté vydal rozhodnutí ze dne 24. 6. 2008, č. j. MCP6 018658/2008, jímž dodatečně povolil přístavbu a stavební úpravy podkroví domu č. p. 157, nařídil odstranění přesahu střechy nad sousedním pozemkem parc. č. 2920, vydal souhlas s užíváním přístavby a stavebních úprav podkroví a rozhodl o námitkách stěžovatelky. V odůvodnění stavební úřad předeslal, že rozhodnutím ze dne 31. 3. 2004, č. j. Výst.: 300/D 157 Bř/04-Pc, povolil stavebníkovi umístění přístavby domu a provedení stavebních úprav; toto rozhodnutí nabylo právní moci dne 30. 4. 2004. Stavebník však při výstavbě nedodržel projektovou dokumentaci ověřenou při vydání stavebního povolení, neboť provedl přístavbu jiného půdorysného tvaru a rozměrů, než bylo povoleno, provedl přesah střechy nad pozemek sousedky, do východní stěny osadil okno jiných rozměrů a změnil dispoziční řešení bytové jednotky v podkroví domu. Stavebník podal žádost o dodatečné povolení stavby a prokázal, že přístavbu ani stavební úpravy podkroví domu č. p. 157 není nutné odstranit podle § 88 odst. 1 písm. b) stavebního zákona. Stavební úřad - vycházející z předložené dokumentace - vyslovil, že zastavěnost pozemků rodinného domu se nezvětší, přesah 30 % plochy pozemku připouští původně udělená výjimka. Provedená stavba je v souladu s územním plánem hlavního města Prahy, proporce zůstaly zachovány a celkové provedení nenarušuje architektonický vzhled zástavby. Dodatečným povolením stavby nejsou ohroženy zájmy chráněné stavebním zákonem a dalšími předpisy; tyto zájmy budou zajištěny odstraněním přesahu střechy nad pozemek stěžovatelky, která s tímto přesahem nesouhlasila. Stavební úřad dále vypořádal námitky stěžovatelky, přičemž využil argumentaci z rozhodnutí žalovaného o zastavení řízení o přezkoumání stavebního povolení mimo odvolací řízení.

Proti tomuto rozhodnutí stavebního úřadu podala stěžovatelka odvolání, o kterém žalovaný rozhodl rozhodnutím ze dne 27. 10. 2008, č. j. S-MHMP 517565/2008/OST/Ja, jež stěžovatelka napadla žalobou.

Na základě takto zjištěného skutkového stavu Nejvyšší správní soud posoudil jednotlivé námitky stěžovatelky a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval námitkami směřujícími proti výroku I. rozsudku Městského soudu v Praze, jímž byla odmítnuta žaloba stěžovatelky proti rozhodnutí stavebního úřadu ze dne 31. 3. 2004, č. j. Výst.: 300/D 157 Bř/04-Pc, a shledal, že Městský soud v Praze nesprávně aplikoval ustanovení § 68 písm. c) s. ř. s., podle kterého „*[ž]aloba je nepřijatelná také tehdy, je-li jediným jejím důvodem tvrzená nicotnost napadeného rozhodnutí, nedomáhal-li se žalobce vyslovení této nicotnosti v řízení před správním orgánem.*“

V části žaloby, která napadala zmíněné rozhodnutí stavebního úřadu, stěžovatelka nenamítala toliko jeho nicotnost, ale poukazovala také na jeho rozpor se zákonem a s obecnými technickými požadavky na výstavbu v hlavním městě Praze. Jinými slovy, stěžovatelka netvrdila

pokračování

pouze nicotnost napadeného rozhodnutí, nýbrž i jeho nezákonnost. Citované ustanovení proto na projednávanou věc nelze použít.

Zjištěné pochybení Městského soudu v Praze však nezpůsobuje nezákonnost výroku I. napadeného rozsudku a nemůže být důvodem pro jeho zrušení, neboť ve vztahu k předmětnému rozhodnutí existovaly i jiné důvody pro odmítnutí žaloby.

Především je nutno poukázat na skutečnost, že stěžovatelka zcela evidentně nevyčerpala řádné opravné prostředky v řízení před správním orgánem, neboť proti rozhodnutí stavebního úřadu, které jí bylo řádně doručeno, nepodala odvolání. Její žaloba je proto v části směřující proti rozhodnutí stavebního úřadu ze dne 31. 3. 2004, č. j. Výst.: 300/D 157 Bř/04-Pc, nepřípustná ve smyslu ustanovení § 68 písm. a) s. ř. s. Nepřípustnost žaloby přitom představuje důvod pro její odmítnutí podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Vzhledem k tomu, že předmětné rozhodnutí bylo stěžovatelce doručeno dne 14. 4. 2004 a žalobu stěžovatelka podala dne 19. 11. 2008, žaloba byla zjevně podána po uplynutí zákonné dvouměsíční lhůty (srov. § 72 odst. 1 s. ř. s.), což zakládá důvod pro její odmítnutí podle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

Nejvyšší správní soud uzavírá, že Městský soud v Praze postupoval správně, pokud žalobu proti rozhodnutí stavebního úřadu ze dne 31. 3. 2004, č. j. Výst.: 300/D 157 Bř/04-Pc, odmítl. Stěžovatelce lze přisvědčit, že k nicotnosti správního rozhodnutí přihlíží soud z úřední povinnosti, nicméně věcně posuzovat zákonnost i nicotnost rozhodnutí může soud jedině za předpokladu, že jsou splněny podmínky řízení. V projednávané věci byla žaloba shledána nepřípustnou a navíc opožděnou, tudíž podmínky řízení nebyly splněny a Městský soud v Praze se nemohl žalobou proti předmětnému rozhodnutí stavebního úřadu věcně zabývat, tedy ani zkoumat, zda se jedná o nicotné rozhodnutí, či nikoliv.

Poté přistoupil Nejvyšší správní soud k posuzování námitek, které směřovaly proti výroku II. napadeného rozsudku, tj. zamítnutí žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 10. 2008, č. j. S-MHMP 517565/2008/OST/Ja. Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že předmětem soudního přezkumu bylo rozhodnutí vydané v řízení o odstranění stavby podle § 88 odst. 1 písm. b) stavebního zákona, čímž byl také předurčen okruh námitek a argumentů, které lze úspěšně uplatnit.

Podle § 88 odst. 1 písm. b) stavebního zákona „[s]tavební úřad nařídí vlastníku stavby nebo zařízení odstranění stavby nebo zařízení postavené bez stavebního povolení či ohlášení nebo v rozporu s ním. Odstranění stavby se nenařídí, pokud stavebník prokáže, že stavba je v souladu s veřejným zájmem, zejména s územně plánovací dokumentací, cíli a záměry územního plánování, obecnými technickými požadavky na výstavbu, technickými požadavky na stavby a zájmy chráněnými zvláštními předpisy a jestliže stavebník v řízení o odstranění stavby podá žádost o její dodatečné povolení a předloží podklady a doklady vyžádané stavebním úřadem v jím stanovené lhůtě a v rozsahu jako k žádosti o stavební povolení.“

Výklad tohoto ustanovení podal Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 20. 8. 2008, č. j. 8 As 42/2007 - 110, publikovaném pod č. 1761/2009 Sb. NSS. V tomto rozsudku vyslovil: „Účelem řízení podle § 88 odst. 1 písm. b) stavebního zákona (č. 50/1976 Sb.) a rozhodnutí v tomto řízení je uvedení právního a skutečného stavu do souladu a to buď nařízením odstranění nepovolené stavby, nebo vydáním dodatečného stavebního povolení. Případné pochybení při rozhodnutí o stavebním povolení a schválení projektové dokumentace, ani samotné změny, ke kterým došlo v průběhu stavby (zde rozpor s požárními předpisy vzhledem k výstavbě prodejny na sousedním pozemku), nelze řešit tímto rozhodnutím o nařízení odstranění stavby. V případě stavby provedené v rozporu se stavebním povolením stavební úřad musí především zkoumat, zda a v jakém rozsahu stavba odporuje vlastnímu rozhodnutí o stavebním povolení a schválené projektové dokumentaci.“

Stavební úřad ani žalovaný se v řízení o odstranění stavby, z něhož vzešlo žalobou napadené rozhodnutí, nemohly zabývat zákonností pravomocného stavebního povolení. Veškeré námitky stěžovatelky, které zpochybňují rozhodnutí stavebního úřadu ze dne 31. 3. 2004, č. j. Výst.: 300/D 157 Bř/04-Pc, jsou tudíž pro projednávanou věc zcela irelevantní. Stěžovatelka nevyužila své zákonné možnosti podat proti zmíněnému rozhodnutí odvolání, ačkoliv jí toto rozhodnutí bylo řádně doručeno a dostalo se jí i poučení o opravných prostředcích. Podnět stěžovatelky k zahájení řízení o přezkoumání stavebního povolení mimo odvolací řízení nevedl ke zrušení stavebního povolení; řízení podle § 65 správního řádu bylo zastaveno. Stavební povolení, které bylo vydáno dne 31. 3. 2004, tedy nabylo právní moci a nebylo dosud zrušeno, tudíž musí být respektováno.

Právní řád je založen na zásadě presumpce správnosti aktů vydaných orgány veřejné správy, podle níž se má za to, že správní akt je zákonný a správný, a to až do okamžiku, kdy příslušný orgán zákonem předvídanou formou prohlásí správní akt za nezákonný a zruší jej (srov. Hendrych, D. a kol. *Správní právo. Obecná část*. 7. vydání, Praha, C. H. Beck 2009, str. 225). Po celou dobu své existence až do eventuálního zrušení vyvolává správní akt právní následky, zakládá práva a povinnosti. Zrušení správního aktu má účinky toliko *ex nunc*, které působí výlučně do budoucna, akt již tedy nemůže v budoucnu založit další práva a povinnosti. Odrazem této zásady z pohledu vztahu jedinec - správní orgán je zásada ochrany dobré víry a ochrany nabytých práv (viz např. nálezný Ústavního soudu ze dne 9. 10. 2003, sp. zn. IV. ÚS 150/01, publ. pod č. 117/2003 Sb. n. a u.).

Nejvyšší správní soud se neztotožnil s názorem stěžovatelky, že dodatečná stavební povolení nelze vydávat na změny, které vycházejí ze stavebního povolení vydaného v rozporu s právními předpisy. Pravomocné stavební povolení, které nebylo zrušeno, je nutno považovat za správné a zákonné, ačkoliv v některých dílčích otázkách neodpovídá obecným technickým požadavkům na výstavbu. Správní orgány proto byly povinny se tímto stavebním povolením řídit a při rozhodování v řízení o odstranění stavby z něj musely vycházet.

S ohledem na tyto skutečnosti považoval Nejvyšší správní soud za irelevantní argument stěžovatelky, že porušení právních předpisů nebylo zhojeno tím, že se stěžovatelka proti původnímu rozhodnutí neodvolala. Pokud stěžovatelka nepodala řádný opravný prostředek, sama se tím připravila o možnost dosáhnout odstranění vytýkaných nedostatků stavebního povolení, které následně nabylo právní moci a stalo se závazným. Ze staré římskoprávní zásady vyplývá, že práva náležejí bdělým (*vigilantibus iura scripta sunt*), stěžovatelka proto nemůže přenášet odpovědnost za své opomenutí podat odvolání na správní orgány dovozováním jejich povinnosti poskytovat ochranu vlastnického práva z moci úřední.

Předmětné stavební povolení opravňovalo stavebníka k tomu, aby ve východní stěně domu č. p. 157 v úrovni podkroví realizoval stavební otvor pro umístění okna o rozměrech 800 x 1300 mm a dále aby rovněž ve východní stěně domu v úrovni podkroví umístil vyústění potrubí odvádějícího spaliny (odkouření). Využil-li stavebník těchto oprávnění, aniž je překročil, nemůže být v provedení příslušné stavební úpravy shledán rozpor se stavebním povolením, tudíž nemůže být dán ani důvod pro odstranění těchto stavebních úprav. Citované ustanovení § 88 odst. 1 písm. b) stavebního zákona totiž ukládá stavebnímu úřadu nařídit odstranění stavby postavené bez stavebního povolení nebo v rozporu s ním; taková situace však v případě okna v podkroví, ani v případě odkouření nenastala.

Skutečnost, že stavební povolení umožňovalo stavebníkovi umístit okno větších rozměrů (800 x 1300 mm), než jaké nakonec stavebník realizoval (600 x 1200 mm), představuje

pokračování

toliko marginální rozpor se stavebním povolením, který nemůže vést k nařízení odstranění tohoto okna. Správní orgány zcela správně poukázaly na to, že by mohly stavebníkovi nařídit, aby dodržel stavební povolení a umístil okno o rozměrech 800 x 1300 mm, což by jistě nebylo v zájmu stěžovatelky.

Vycházejí z presumpce správnosti stavebního povolení, Nejvyšší správní soud nemůže přihlížet k tvrzení stěžovatelky, že novým oknem v podkroví byl porušen zákon a došlo k zásahu do jejích vlastnických práv, neboť nemůže užívat svůj pozemek stejně jako dosud. Vzhledem k tomu, že umístění předmětného okna odpovídá pravomocnému stavebnímu povolení, nemůže se stěžovatelka v této souvislosti v řízení o odstranění stavby dovolávat porušení zákona.

Tvrzení stěžovatelky, že rozsah provedených změn znamená, že se jedná o novou stavbu, která byla provedena bez stavebního povolení, shledal Nejvyšší správní soud nepřipadným. Ustanovení § 88 odst. 1 písm. b) stavebního zákona totiž dopadá jak na situace, kdy byla stavba provedena bez stavebního povolení, tak na případy, kdy stavební povolení existovalo a stavba byla provedena v rozporu s ním. Ty části stavby, jejichž odstranění stěžovatelka neúspěšně požadovala (okna a odkouření na východní stěně domu na hranici pozemku stěžovatelky), navíc nebyly provedeny ani bez stavebního povolení, ani v rozporu s ním.

K námitkám týkajícím se předložené dokumentace Nejvyšší správní soud konstatuje, že projektová dokumentace z roku 2003 byla opatřena ověřovacím razítkem stavebního úřadu. V průběhu řízení o odstranění stavby předložil stavebník dostatek dokumentů k tomu, aby správní orgány mohly náležitě zjistit skutkový stav. Nejvyšší správní soud nezjistil ani blíže nespécifikovanou nedostatečnost zjištění na místě.

Proti nepodloženému tvrzení stěžovatelky, že nosná zeď přístavby nebyla vystavěna nová a je ohrožena její statika, stojí jednak výsledky místního šetření ze dne 16. 8. 2005 a jednak sdělení autorizovaného inženýra pro pozemní stavby Ing. J. K. ze dne 19. 1. 2007. Nejvyšší správní soud proto nepřisvědčil námitce stěžovatelky zpochybnující novost a stabilitu předmětné zdi.

Namítá-li stěžovatelka, že se Městský soud v Praze vůbec nezabýval sdělením stavebního úřadu ze dne 20. 3. 2008, z jehož textu nevyplývá, o jakých stavebních úpravách se vede řízení o odstranění stavby, Nejvyšší správní soud podotýká, že z podání stěžovatelky není zřejmé, proč by se soud měl tomuto sdělení věnovat. Vzhledem k tomu, že stěžovatelka sama řízení o odstranění stavby iniciovala, není důvod k pochybnostem o tom, že věděla, co je předmětem daného řízení.

K námitce stěžovatelky, že stavebník neprokázal, že provedenou změnu stavby je možné dodatečně povolit, Nejvyšší správní soud zdůrazňuje nutnost rozlišovat stavební úpravy, které byly provedeny v souladu s pravomocným stavebním povolením, a stavební úpravy realizované v rozporu s ním. Jedině ve vztahu k těm úpravám, jež odporovaly stavebnímu povolení, bylo třeba posoudit, zda je možné provedenou změnu dodatečně povolit. Stavebník nedodržel stavební povolení, pokud jde o půdorys a rozměry přístavby, přesah střechy nad pozemek stěžovatelky, velikost okna umístěného do východní stěny domu a dispoziční řešení bytové jednotky v podkroví. Z těchto změn oproti stavebnímu povolení stěžovatelka úspěšně napadla přesah střechy (stavebníkovi bylo nařízeno jej odstranit) a dále zpochybovala pouze umístění okna do východní stěny v úrovni podkroví, přičemž nevytýkala jeho menší velikost, ale jeho existenci. S touto námitkou se správní orgány řádně vypořádaly a Nejvyšší správní soud se s jejich názory ztotožnil (viz výše).

Proti ostatním odlišnostem skutečného provedení stavby oproti stavebnímu povolení stěžovatelka v kasační stížnosti nic nenamítala. Nejvyšší správní soud proto toliko konstatuje, že stavebník splnil podmínky ustanovení § 88 odst. 1 písm. b) stavebního zákona pro dodatečné povolení stavby. Z odůvodnění rozhodnutí stavebního úřadu jednoznačně vyplývá, že ta část stavby, která byla provedena v rozporu se stavebním povolením, je v souladu s veřejným zájmem, územně plánovací dokumentací, obecnými technickými požadavky na výstavbu (při zohlednění udělené výjimky), technickými požadavky na stavby, cíli a záměry územního plánování a zájmy chráněnými zvláštními předpisy. Stěžovatelka ostatně ani neuvedla, v čem spatřuje důvody pro nevydání rozhodnutí o dodatečném povolení předmětných stavebních úprav. Stavební úřad proto postupoval správně, pokud tyto úpravy dodatečně povolil.

Stěžovatelce lze přisvědčit, že žalovaný svým předchozím rozhodnutím ze dne 22. 10. 2007, č. j. S-MHMP 269378/2007/OST/He/Ja, zrušil rozhodnutí stavebního úřadu ze dne 18. 4. 2007, č. j. MCP6 019844/2007, o dodatečném povolení změny přístavby a stavebních úprav, a současně věc vrátil stavebnímu úřadu k novému projednání a rozhodnutí. Městský soud v Praze se vyjádřil nepřesně, pokud opomenul uvést, že věc byla vrácena správnímu orgánu prvního stupně. Tento drobný nedostatek však nezakládá nezákonnost ani nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku.

Nejvyšší správní soud uzavírá, že neshledal žádný ze stěžovatelkou uplatněných důvodů pro zrušení rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 22. 11. 2012, č. j. 6 Ca 376/2008 - 44, a proto kasační stížnost podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl jako nedůvodnou.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 věty první ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla ve věci úspěch a plně úspěšný žalovaný žádné náklady řízení neuplatňoval, proto Nejvyšší správní soud vyslovil, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Osoby zúčastněné na řízení o kasační stížnosti nemají podle § 120 a § 60 odst. 5 s. ř. s. právo na náhradu nákladů řízení, neboť jim soud v tomto řízení neuložil žádnou povinnost a nejsou dány ani důvody zvláštního zřetele hodné pro přiznání náhrady.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. července 2013

JUDr. Jirí Palla
předseda senátu